

KJAK

Nóg mikið av stovnum í Havn

Zacharias Bech Porkeri

Sosialinum frá 1. Januar hevur Annfinn Brekkstein eina grein, har yvirskriftin ljóðar »Eitt dygdargott sjúkrahús í Føroyum heldur enn trý vánalig«.

Hann byrjar greinina við at nevna miðnámsskúlan í Suðri sum eitt ræðandi dømi um úrslitið av politiskum og lokalum klandri, sum næmingar máttu gjalda høgan prís fyri, tí teir ikki blivu settir í fremstu røð, og at skúlar, orsakaðav klandri og persónligum áhugamálum, bleiv lagdur í einum hagaumhvørvi í ongamannalandi millum seyð og gæs.

Tað er rætt, at tað bleiv ein

avis ósemja, tá skúlin bleiv fluttur av Vágseiði, har hann upprunaliga bleiv ætlaður at liggja, til tað staðið, har hann nú liggur.

Tá Anfinn Brekkstein sigur, at skúlin liggur í Hovi, skal eg líka rætta hann, tá hann saman við nógvum øðrum ikki tykist vera so stinnur í landalæru. Skúlin liggur í Porkeri.

Hví Annfinn Brekkstein kemur til Suðuroyar at leita eftir gomlum ósemjum, sum langt síðan eru farnar undir heilt, dugi eg illa at skilja. Sum ein bæði hoyrir og lesur, so eru nokk av ósemjum av slíkum slag í hansara egna umhvørvi, og tað skuldi undrað meg stórliga, um ikki Annfinn Brekkstein sum býráðspolitikari eigur sín lut í onkrum av hesum. T.d. verður ein skúli bygdur við Marknagilsvegin. Ósemja, fyri ikki at siga klandur, hevur verið um henda skúla í eini tredivu ár.

Tá hann sigur, at skúlin liggur í einum hagaumhvørvi og ongamannalandi, so dugi eg illa at skilja, at tað skal vera verri fyri teir næmingar, sum

har ganga. Tá ein sum vaksin fer í skúla er tað væl fyri at fáa sær eina útbúgving so góða sum møguligt, og ikki til at sita og hyggja út gjøgnum vindeygjað eftir seyði og gæs og hønum, sum tú gloymdi at nevna.

Tað gjørdi ein, tá ein gekk í barnaskúla, men nú eru tað ikki børn, sum har ganga.

At tað skuldi verið betur fyri næmingarnar, um skúlin lá á Vaglinum í Havn, havi eg ilt við at skilja.

Annars kann eg upplýsa fyri Annfinn Brekkstein, at tað einans eru 10 min. at koyra til skúla bæði av Tvøroyri og úr Vági, báðum teimum størstu bygdunum í Suðuroy. Tað eru væl nógvir næmingar, sum hava longri veg til sín skúla enn hetta.

Til Heilsuskúlan, sum er ein partur av Miðnámsskúlanum, koma nógvir næmingar uttan fyri Suðuroy. Nógvir av teimum búgva til leigu í Porkeri. Havi tosað við nakrar av teimum og havi fingið ta fatan, at teir trívast væl her suðuri, eru væl nøgd-ir við skúlan og hava tikið tað sum eitt upplivilti at vera

komin at kenna Suðuroy og tað fólkaslag, sum her býr.

Eftir yvirskriftini til greinina metir Annfinn Brekkstein eftir øllum at døma, at vit hava trý vánalig sjúkrahús í Føroyum. Har eri eg ikki samdur. Suðuroyar Sjúkrahús er mannað við væl kvalifiseraðum fólki, sum samvitskufult gera tað arbeiði, sum tey eru sett til, nevniliga at taka sær av teimum sjúklingum, sum har koma.

Víðari í greinini verður sagt, at tað er ein falskur trygggleiki at búgva tætt við smá sjúkrahús, tí teimum vantar førleika, servitan, lækna og royndir, og at tað kann fáa álvarsligar avleiðingar fyri sjúklingarnar, og at nógvir sjúklingar álíkavæl verða sendir á Landssjúkrahúsið, og mett verður beinleiðis, at orsøkin til at vit hava sjúkrahús her suðuri, er at skapa arbeiðspláss.

Eg havi ilt við at fylgja tíni tankagongd, tá tú metir at tað er størri trygggleiki fyri suðuroyingar, um alt virksemið á Suðuroyar Sjúkrahúsi verður flutt til Havnar. Tú veitst væl ella átti at vita,

at tað er opið hav millum Suðuroy og Tórshavn.

Nei, Annfinn Brekkstein, tey, sum bliva sjúk her suðuri, leggja seg trygt í hendurnar á teimum, sum manna Suðuroyar Sjúkrahús, væl vitandi um, at er sjúkan av álvarsligum slag, so verða tey send víðari á Landssjúkrahúsið og kanska víðari til Ríkissjúkrahúsið, har Landsjúkrahúsið árliga sendir hundradávis av sínum sjúklingum.

Um tað skuldi hent, sum tú, Annfinn Brekkstein, leggur upp til, hvat eg vóni ongan tíð fer at henda, at alt virksemið, sum nú er á Suðuroyar Sjúkrahúsi og øll manningin har bleiv flutt á Landssjúkrahúsið saman við teimum 50 milliónunum, sum tað í dag kostar at reka Suðuroyar Sjúkrahús, so hevði hesin peningur skjótt verðið etin upp og gott og væl tað, um hvør suðuroyingur, sum fór at bløða næsablóð, skuldi verðið fluttur til Havnar.

Men sjálvandi, so høvdu skattakrónurnar, ið staðist høvdu av teim øktu arbeiðsplássunum á Landssjúkra-

húsinum, eftir tíni metan fallið niður á »røttum« stað.

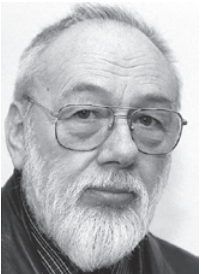
Tá tú nevnið tær sparingar, tú hugsar um, so hevði ikki verið neyðugt hjá tær at farið út um bøgardarnar í Tórshavnar kommunu.

Har er nokk av stovnum og stovum, sum ein kundi hugt uppá, tá tað er um sparingar at tala.

Tú mælir til at arbeiðspláss verða flutt av Suðuroyar Sjúkrahúsi til Havnar.

Tú gloymir skjótt, ella ert tú dekan og frekur. Tað eru ikki nógv ár síðan Strandferðslan bleiv flutt úr Tórshavn til Tvøroyrar. Tá var grátur og tannagrisl í Havn. Minnist meg rætt, so var tú ein av teimum, sum var uppi í grátikórinum.

Viðmerkingar til kjakið um syrgiligu hendingarnar í Fraklandi

Heini Olsen

Í løtuni fer um allan Heimin drúgt kjak fram um syrgiligu hendingarnar, fríggjadagin 9. januar 2015, í Paris, har 12 fjølmiðlafólk og, sum frá leið, eini fimm onnur í næsta umfari lótu liv.

Ílt er at taka dagar ímillum; men eg beri kensluna av, at muslimar og muslimska trúðargreinin sum heild nú ber skuldina av tí, sum nakrir fáir heilavaskaðir unglingar í Fraklandi gjørdur seg upp til at seta í verk.

Vit, sum á mínum aldri ikki gloyma, hvat undir seinasta heimsbardaga fór fram av fólki, sum av upprunað einki vóru ørvísi enn vit onnur, og sum undir hvørjum høvi breggjaðu sær av at vera heldur meira kristin enn øll onnur. Ein parturin í ræðuligu hendingunum tá á døgum húsaði enntá sjálvum pávanum.

Fara vit eini 800 ár aftur í tíðina, vórðu væl útgjørd europisk herlið undir Krossins navni send Eystur í Lond at drepa muslimar frá hond alt tað, teir vóru mentir. Heimafturkomnir vórðu teir fagnaðir sum sannar hetjur, har ein førarin teirra, Richard Leyvuhjarta, av somu skomm gjørdist ódeyðiligur í heims-søguni.

Kanska ikki full ár, men í hvussu er tey 16 árstølini, eg arbeiði saman við muslim-

um, fall ikki eitt øvugt orð okkara millum um átrúnað, og gestablidni gekk fram um alt. Árin vóri 1956-62 í Persia ella Iran, sum landið nú nevnist, 1973-74 í Afghanistan, 1977-78 í Nigeria og 1991-95 á Zanzibar út fyri Eystur-Afrika.

Minnist eitt jólaaftanskvøld 1977 í Azare, Nigeria, har eg sat púra einsamallur, eftir at kristni kokkur mín, Festus, sum sett hevði mær góðan jóladøgurða á borðið, beyð mær gleðilig jól, áðrenn hann fór til hús.

Eitt gamalt radiotól, sum eg fann har í húsunum, fekst sjaldan at geva ljóð frá sær; men mín sann um eg ikki hetta merkiliga kvøld á týskum fekk Gleðilig Jól og onnur jólaløg at ljóma so hátíðarliga millum veggja, at tað rættiliga í einseminum tók at standa á gomlum nøglum.

Út móti midnátt pikkaði varisluga á úthurðima, og tá eg læt upp, stóðu triggir "Mullair" t.e. muslimskir prestar uttanfyri og umbóru seg, at teir soleiðis órógvadu; men teir hildu tað vera mest fólkaligt at ynskja mær Gleðilig jól í einsemi mínum, hóast trúargreinin ikki rættiliga var hin sama.

Teir tosaðu so frægt av enskum, at vit út móti tveimum tímum um ein temunn prátaðu um leyst og fast, og at enda samdust um, at ikki mundi vera so langt frá monnum, tí bønir okkara høvdu jú somu adressu, og at hin altvaldandi ivaleyst dugdi at lesa millum orðini frá báðum pørtum tað, sum vit kanska ikki megnaðu at bera fram so væl sum ætlað.

26 ára gamal, lá forvitnið mær í hæddini, og í halga býnum, Qum, vildu persisku

javnaldrar mínir hava meg inn í moskina at, saman við teimum, biðja islamsku bønina. Eg skuldi bara ansa eftir ikki at taka sólbrillurnar av, so ljósu, norðurlendsku eyguni komu til sjóndar.

Teir høvdu sagt mær, hvussu bønin fór fram, og vit høvdu eisini gjørt royndir, so alt gekk væl; men mitt í øllum fall mest sum ein tung kensla yvir meg, at tað var skeivt á henda hátt mest sum at gera gjøldur burtur úr teirra átrúnaði, so eg mundi farið út, áðrenn bønin var liðug, og so hevði verið verri vorðið.

Útaftur komnir fóru vit í aftur skógvagnar, sum stóðu har, sum vit høvdu vaskað fótturnar, áðrenn vit fóru innar í halgidómin.

Bilførara mínum, ið var kristin, lætnaði um hjartað, tá eg óskalaður aftur setti meg í bilin, og hann spurdi

fleiri ferðir, hví eg í Himmalsins navni kundi finna uppá tílikan ørskap, og nú á gamalsaldri skilji eg hann væl.

Sum so dugi eg ikki at peika á nakra patentloysn í hesum máli; men okursvegna mugu vit royna at koma hvørjum øðrum nærri. Um ikki beinleiðis at sameina allan átrúnað, so tó í hvussu er at vísa virðing fyri øðrum menniskjum og øðrum hugsunnarhátti. Henta fremm-andaorðið DIALOG verur ofta haft á munni.

Tórshavn, 13. januar 2015